

לך לך (432)

וְאַבְרָהָהָ מְבָרְכִיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאָר (יב. ג)
שואלים מדוע בברכה נאמר בלשון רבים "מְבָרְכִיךָ" ובקללה נאמר בלשון יחיד "וּמְקַלְלֶיךָ"? ועוד מדוע בברכה שנה אותו לשון, וְאַבְרָהָהָ מְבָרְכִיךָ ובקללה שנה ואמר וּמְקַלְלֶיךָ אָאָר. ומשיבים, אברהם אבינו עסק במעשה חסד, ועל כן כולם ברכו והיללו את אברהם, לכן נאמר בלשון רבים. ובקללה כמעט ולא היה מי שיקלל לכן נאמר בלשון יחיד. ועוד הוסיף ה' ואמר לאברהם, בברכה אני אעשה שהברכה תהיה ברכה אמיתית. ולעומת זאת, בקללה אני אהפוך את הקללה לברכה. ולכן בקללה נאמר "וּמְקַלְלֶיךָ אָאָר", מלשון אור, אהפוך את החושך של הקללה לאור של ברכה. *ספר "שולחן אליהו"*

וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן (יב. ה)
יש לדקדק מפני מה במילה "כְּנָעַן" הראשונה מנוקדת האות ע' ב"פתח", ואילו במילה השנייה מנוקדת האות ע' ב"קמץ"? ובאר ה"ילקוט הגרשוני", שהנה הקב"ה אמר לאברהם אבינו שהולך הוא לארץ שבה יהיה לו מכל טוב העולם. אברהם מגיע לארץ כנען והוא מחפש את הארץ ב"פתח" שהכל ברווח, פתוח לרוחה, והנה הוא מוצא כנען ב"קמץ" הכל קמוץ, "ויהי רעב בארץ". הם יצאו בדרכם לכנען ב"פתח" והגיעו לכנען ב"קמץ". דבר זה נעשה על ידי הקב"ה בכוונה תחילה, כי היה זה אחד הניסיונות הגדולים שנתנסה בהם אברהם אבינו.

ספר "ומתוך האור"

וַיֹּאמֶר אֶל שְׂרֵי אֲשֶׁתּוֹ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יִפֶּת מְרָאָה אֶתְּ (יב. יא)

מה הוצרך להוסיף תיבת "אִשָּׁה", ולא אמר "כִּי יִפֶּת מְרָאָה אֶתְּ". ברם כבר מקשים העולם האידך לא הסתכל בה אברהם והרי אמרו (קידושין מא.): אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, ואברהם קיים כל התורה ואפילו מילי דרבנן וכדאמרין (יומא כח:), דאפילו עירובי תבשילין קיים. ועל כרחך כי ודאי הסתכל בה אברהם קודם שלקחה לו לאשה וראה כי יפת מראה היא, אכן לאחר שקיים הדין ונסתכל בה ונשאה, יותר לא היה מסתכל בה כלל מחמת צניעותו, ובטוח היה כי אבד יופיה מחמת זקנתה, וכיון שראה שעומדת היא ביופיה אשר עמה, דקדק אברהם ואמר הנה נא ידעתי כי "אִשָּׁה" יפת מראה את, היינו שגם בהיותך אשה באה בימים נשאר יופיך מזמן נערוּתך. *ספר "המאור שבתורה"*

אֵל נָא תְהִי מְרִיכָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וּבֵינִי רָעִי וּבֵינֶיךָ רָעִי כִּי אֲנִישִׁים אֲתִים אֲנִיָּהֶנּוּ (יג. ח)

התוספות (תענית כ.) מפרשים את הכתוב: "נאמנים פצעי אוהב" (משלי כז.) כשאהובים רבים ביניהם, הפגיעה

הנסיון הגדול: לקיים את ציווי ה' גם אם אין בידינו 'הסבר משכנע'. לך לך (יב. א)

הנסיון הגדול של אברהם אבינו התבטא בכך שהיה עליו לעזוב את דירת הקבע שלו, בה התגורר במשך שנים רבות, מבלי שיהיה בידו הסבר 'משכנע' לשכניו מדוע ולמה הוא עושה את הצעד הזה. בנוהג שבעולם, אדם עוזב את דירתו כדי להתאחד עם משפחתו הנמצאת בארץ אחרת, או משום שהתנאים הסביבתיים הנוכחיים לא התאימו לו, וסיבות נוספות כיוצא באלו, אותן הוא הסביר גם לשכניו, כדי לא להצטייר בעיניהם כאדם בלתי יציב, המחליף דירתו ללא כל סיבה. כאשר ציווה הקב"ה את אברהם אבינו לעזוב את ביתו ואת ארצו, וללכת, הוא לא פירט בפניו אפילו לאן עליו ללכת, ולאיזה כיוון לפנות. אפשר רק לתאר בדמיונו את קול צחוקם של השכנים שהביטו על אברהם כעל אחד שאינו יודע מה הוא עושה, והוא הוא הנסיון הגדול של אברהם בעניין זה. לפי זה נוכל לתרץ את הקושיה שמקשים העולם, שלאחר שאברהם אבינו עמד בנסיון הגדול של כבשן האש, מה טעם לנסותו ב'לך לך'? הרי נסיון זה נחשב להרבה יותר קל מזה שקדם לו? אבל לפי מה שהסברנו אפשר להבין שמבחינה מסוימת הנסיון ב'לך לך' היה יותר קשה. אדם מושלך לכבשן האש, עשוי לחרף נפשו ביתר קלות, מאחר והוא יודע שאנשים מעריכים את מי שמוסר את נפשו למען אמונתו, אבל כאשר נצטווה אברהם ללכת מארצו, שאלוהו האנשים להיכן הוא הולך, ועל מה ולמה הוא אורז את כל חפציו, והוא מצידו לא ידע מה להשיב להם, עד שהיה נראה בעיניהם כשוטה. נסיון גדול מאוד הוא *"עלינו לשבח" של הרב זילברשטיין שליט"א* זה.

לך לך מארצך (יב. א)

הקב"ה מצווה את אברהם לעזוב את ארצו, את מולדתו ואת בית אביו וללכת "אל הארץ אשר אראך". חז"ל שמים לב ללשון הכפולה: "לך-לך". למה לא נאמר פשוט "לך" המדרש (בראשית רבה) מפרש ש"לך-לך" פירוש לך לעצמך, לטובתך, לטהרתך ולתיקונך. כלומר, היציאה מאזור הנוחות והידועה היא לא עונש, אלא דווקא הדרך שבה אדם מגלה את עצמו באמת. **המהר"ל מפראג** מוסיף: אברהם הוא הראשון שנדרש להיות "עברי" לעבור לצד אחר, להתנתק מהזרם הכללי כדי להיות נאמן לאמת הפנימית שלו. לכל אדם יש "לך-לך" פרטי, קריאה פנימית לעזוב את המוכר, את ההרגלים, את מה שכולם עושים, ולצאת למסע אישי של צמיחה וגילוי.

המלקט

חזקה ועמוקה, והמכות גורמות נזק רב, כי מכת הקרוב מדויקת ביותר, ולכן כואבות הרבה יותר ממכת הרחוק. אמרו חכמי המוסר, שאל הזהב את הברזל: למה אתה צועק כל כך כשמכים אותך, הרי גם אני אותי מכים ואני כמעט לא משמיע את קולי? השיבו הברזל: אותך מכה זר, ולכן אין יסוריך גדולים כל כך. אך אותי מכה את, ועל זה גדול הכאב וגדולה החרפה.

ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

אל תִּירָא אֲבָרָם אָנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׁכַרְךָ תִּרְבֶּה מְאֹד (טו. א)
ובמדרש הכל יודעים שאנכי מגן לך. וצריך ביאור דמה קמ"ל. ונראה דבאמת אמרי דמי שנעשה לו נס מנכין לו מזכויותיו. אמנם בנס מפורסם שהכל רואים שהקב"ה עשה נס נפלא ברוב רחמיו, אז אף שמצד אחד מנכין לו מזכויותיו, הרי מצד השני לצדקה ולזכות יחשב לו מה שעל ידו נתפרסם שמו של הקב"ה ועל זה גופא שכרו הרבה מאוד. והנה אברהם אבינו דאג שמא קיבל שכר על כל צדקתו ע"י שנעשה לו הנס במלחמת המלכים וכמ"ש רש"י, לכן אמר לו הקב"ה "אָנֹכִי מִגֵּן לָךְ", וביאר המדרש הכל יודעים ש"אָנֹכִי מִגֵּן לָךְ" והוא נס מפורסם, ואם כן על זה גופא שכר הרבה מאוד כיון שנתקדש שם שמים על ידך.

אל תִּירָא אֲבָרָם אָנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׁכַרְךָ תִּרְבֶּה מְאֹד, וַיֹּאמֶר אֲבָרָם...מִה תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי... (טו, א-ג)
תפילה של אברהם: מה ראה אברהם להתפלל דוקא עתה על זרע? מבאר מהרא"ל צונץ: עד כה לא מצא אברהם מקום להתפלל על בנים. שהרי אמרו חז"ל (מ"ק כח) כי "בני חיי ומזוני לא בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא תליא מילתא". מציאות בנים אינה תלויה בזכויותיו של אדם, דבר המאפשר להתחנן על כך, אלא במזלו של אדם, אשר אותו אי אפשר לשנות, וכיון שכך הרי שאין כל מקום לתפילה על בנים, ומאחר שאמרו חז"ל כי ראה אברהם באיצטגנינות שלו שאינו מוליד בן, כלומר ידע לפי מזלו כי לא יהיו לו בנים לכך לא התפלל על כך. אולם עתה, מששמע אברהם "שְׁכַרְךָ תִּרְבֶּה מְאֹד", ונוכח לשמוע כי יש לו זכויות רבות, הבין כי יוכל להתפלל לשינוי המזל, מאחר שהרי בעלי התוספות (שם) כתבו, כי ע"י זכויות גדולות משתנה גם המזל, כי על זה אמרו (שבת קנא). "אין מזל לישראל". ולכן בקש צאצאים.

וַיִּקְרָא אֲבָרָם שֵׁם בְּנֵוֹ אֲשֶׁר יִלְדָה הָגֵר יִשְׁמָעֵאל (טז. טו)
ואף על פי שלא שמע אברהם דברי המלאך שאמר וקראת שמו ישמעאל, שרתה רוח הקודש עליו וקראו ישמעאל (רש"י). צריך ביאור, מדוע כל כך חשוב לקרוא לו בשם ישמעאל, עד כדי כך ששרתה עליו רוח הקודש כדי שיקרא לו בשם זה? הנה בביאור השם ישמעאל כתוב בפסוק: "כי שמע ה' אל ענייך". אמנם בפרקי דרבי אליעזר איתא (פרק לב): ששה נקראו בשמותם עד שלא נולדו...ישמעאל מנין שנאמר: "וקראת שמו ישמעאל", ולמה קרא שמו ישמעאל? שעתידי הקב"ה

לשמוע בקול נאקת העם, ממה שעתידים בני ישראל לעשות, לפיכך נקרא שמו ישמעאל שנאמר: "ישמע אל ויענם". הרי שלא לחינם ציווה הקב"ה לקרא שמו ישמעאל, כדי שידעו בני ישראל הנאנקים בגלות האחרונה תחת זוועות הריגות וטביחות בני ישמעאל, שהן אמנם שנגזרה גלות נוראה זו של ישמעאל, אמנם ישנה הבטחה מהקב"ה שעל ידי תפילה יוכלו להנצל ממנו, וידיעה זו נחוצה לישראל שידעו שהכל תלוי בתפילותיהם.

הלכה: לא הבדיל במוצאי שבת: מי שנרדם במוצ"ש ללא הבדלה והתעורר ביום ראשון בבוקר יבדיל כל יום ראשון עד שקיעת החמה, ורק ברכת הגפן וההבדלה ולא בשמים ונר. מיהו אם אכל או שתה קודם הבדלה, יכול להבדיל רק במוצ"ש עד עלות השחר. וכל זה לבני ספרד, אל לבני אשכנז מבדיל ביום ראשון אף שאכל.
רב אופיר מלכא שליט"א בספרו "הליכות שבת"

פתגם: השתיקה היא לפעמים התשובה הגדולה ביותר
פתגם חסידי

חקירה: שליחות: המעשה הוא של השליח והמחשבה של המשלח, או שגם המחשבה הוא של השליח. (המידות לחקר ההלכה טז-ע: מחלוקת רמב"ם וטור בנשתטה המשלח)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: מלאכת גוי: מחבר הביא את ספרו לפני רבי איזיל חריף, לשם הסכמה. הזהר, אמר רבי איזיל, שלא תאבד את ספרך ברחוב. מה משמע? שאל המחבר ופניו נהרו. אך מיד חלפה ארשת הנהרה מעל פניו כאשר שמע את הסברו של רבי איזיל: יש לחשוש, שמא ימצאהו גוי מן השוק ויטעו, כי הוא חיבר ספר זה.
ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף פ)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, יהודה יוסף בן רחל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן יצוא, ויקטוריה שושנה בת ג'וריס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מירם, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה.
שלום בית: גיוליה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מנחם, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר ייח כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זורגונה, אברהם בן אסתר.

